

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Revisör J. I. Östman.
Hjälpsfullt af förläggaren.

I Hanegället

Dikter

af

Johan Lindskräm

(Saxan)

Stockholm
Lindskräm & Kamp.
(I kommission)

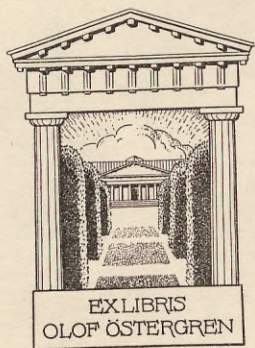
20.40.

Olof Östergren
3/4 37.

UNIVERSITETS-
BIBLIOTEKET
UMEA

Östergren

10055

I HANEGÄLLET.

DIKTER

AF

JOHAN LINDSTRÖM
(SAXON).

ARBOGA,
P. E. ANDERSONS FÖRLAG.

I HANDELLT

DIKTER

John J. Johnson

1887

ARHOB

W. E. JOHNSON & CO.

Diktsamlingar

pläga vara mycket vackra böcker.

Det är därför jag anser mig böra erinra, att det är på grund af ett till min förläggare af mig gjordt vilkor, som denna samling föreligger i så här pass anspråkslös utstyrel.

Jag har med dess utgifvande haft en annan uppgift än att visa pappersfabrikationens och boktryckerikonstens höga ståndpunkt i Sverge år 1884.

Arboga i september 1884.

JOHAN LINDSTRÖM.

I hanegället.

Den kolsvarta natten, som söfver
de store på äjderbolstrar,
de små på halm och i bojor,
den långa, hon ändtligt är öfver.

De små, som för knappa brödet
i tid måste vara uppe
och börja med dagens tunga,
de tacka sin Gud för det ödet.

De se, huru mycket, som natten
gaf bilden af styrka, storhet,
är bländverk, hvars murar listén,
rest upp omkring land och kring vatten.

Så, plötsligt på vindarnes vingar
i morgonens lugna stillhet
ett ljud genom rymden tränger:
det är hanegället, som klingar.

Det är som ginge en aning
på en gång fram för dem alla,
och seniga armar spännas:
man förstår den ljudande maning.

Och männer och kvinnor sig samla
i led och rasande störta
det natten bedrog dem hylla:
det tomma, det ljugande gamla.

Dock, snart nog förtrytelsens stämpel
de fria sig från, i kärlek
och enighet börja bygga
det nya, dess hägrande tempel.

* * *

*

Visst ännu i ljusnade väkten
de store sofva, men kvalfullt
de drömma om fallna murar
och vaknade, segrande slägten.

Visst knorra de stundom i striden,
som ensamme den få föra,
men tro: de sofvande skola
dock vakna, när inne är tiden.

Ty ännu på vindarnes vingar
 i morgonens lugna stillhet
 ett ljud genom rymden tränger:
 det är hanegället, som klingar.

Vinst och förlust.

Den äro det som äro och så till sin
 som äro det som äro och så till sin
 som äro det som äro och så till sin

Den äro det som äro och så till sin

Den äro det som äro och så till sin

Den äro det som äro och så till sin

Den äro det som äro och så till sin

Den äro det som äro och så till sin

Den äro det som äro och så till sin

Den äro det som äro och så till sin

Vinst och förlust.

Jag skref och skref, och så till slut
det mig i hågen rann:
"jag skall ge mina dikter ut,
jag som så mången ann".

Med dem till en god vän jag gick
och bad att däruppå
en granskande, en kritisk blick
af honom kastad få.

Han tog min lunta, och en dag
han henne återbar.
Han fyllt sitt värf så väl, att jag,
minst sagdt, förvånad var.

Han strukit mycket, det är sant,
han ändrat mycket ock,
men huru ståtligt, huru grant
alt hade blifvit dock!

Hur skulle ej mitt rykte nu
gå öfver land och sjö!
Kritiken ... Å, den skulle ju
blott kunna blommor strö! ...

Men uti ingen enda dikt
jag kände mig igen,
min egen känslas, tankes bikt —
i alt jag såg min vän.

Då fattade jag ett beslut:
hvar ändring vännen gjort,
jag strök, skref allting som förut,
förr'n honom till jag sport.

Ej någons gunst jag friar till,
hvad än må bli min del,
mig själf jag endast vara vill
med alla mina fel.

"Äkta" och "oäkta".

Som liten en gång jag lekte
med barnen på grefvens gård,
då dit kom den unga grefvinnan
och sade, förnäm och hård:

"Hur kunnen I, söta, tåla
ett oäkta barn bland er? —
Bort härifrån med dig genast
och visa dig aldrig mer!"

Det talet gick till mitt hjärta,
fast jag ej förstod det då,
men ack, huru många gånger
har se'n jag ej tänkt därpå!

Min mor sig af kärlek glömde,
och jag blef frukten däraf,
jag blef hennes sorg och glädje,
för hvilken hon allting gaf.

Grefvinnan, hon hade sålt sig
för pänningar, gods och gull,
för kläder, våning och vagnar
och bländande namnets skull.

Men prästen vigt henne samman
med ägarn därtill en dag ...
Se det är skilna'n på "äkta"
och "oäkta" barn, som jag.

Epilog.

“Precis igenom hjärtat kulan gått —
det var, minsann, ett riktigt mästerskott!”
Så talte doktorn uti sorglös ton,
ett själfmord föranledt en obduktion.

Det en historia mycket vanlig var,
en sådan, som berättas alla dar
om tusen sorger, mödor, kval och kif,
om ett förstördt, förfeladt mänskolif.

Nu låg han där och syntes liksom le
åt världens sätt att uppå slutet se.
I sta'n, förstås, man detta rysligt fann:
“naturen uti förväg“ gick ju han.

“Han sakna mod att lefva, stackars kar”,
det hvarje fegsint kärings domslut var,
som nog sig icke kände att förstå,
att krukor ej sig själfva sönderslå.

Falska skyltar.

Grosshandlar Schaber — dum och dryg och sten-
rik — vandrar
förbi ett krämarfönster, där på vanligt vis
det skyltas stort om goda varor, låga pris —
en lögn, förstås, som Schaber högljudt klandrar.

Fast sant, dock Schabers tal hos andra föga vägde,
ja, det af honom, minst sagdt, obetänksamt var:
han glömde, att han själf en klick på bröstet bar —
en skylt för egenskaper, som han icke ägde.

Vintern.

Den bistra vintern mig långt mera tjusar
än kvafva sommarn
och mulna hösten.
Han dock mitt sinne ej berusar,

därför att allting lefvande han sluter
i kalla armar
och se'n så vackert
på alt det fångna solglans gjuter,

men för att han, fast snöig uti håren
och sträng i minen,
så vänligt fostrar
förlosserskan: den unga våren.

Vårtankar.

Nog är det skönt, när träden stå i knoppning,
när högt i sky hörs lärkans glada röst
och när uti ett domnadt mänskobröst
det vaknar upp så mången ny förhoppning.

Nog är det härligt, när med "blom i håren"
sig jorden smyckar ut liksom till fäst —
men ej härför af årets tider mäst
jag älskat har och städs' skall älska våren.

Men därför att hon är en bild af världen,
när strömningar af frihet, ljus, som flärden
och våldet hållit bundna, vakna opp

och veta om, att intet kan dem stänga,
att de, då fram de likt lavinen tränga,
hvart hinder kunna krossa i sitt lopp.

Instängdhet.

Den store krämarn med lilla själen,
i lilla staden så stor sig kände.
Ty där, hvarthän han sitt öga vände,
man krökte rygg inför mammonsträlen.

Han där växt fast vid de låga borden,
hans ord vardt lag, hvilken alla dömde.
Och aldrig utåt han såg: han glömde,
hur mycket stort, som förts ut på jorden.

* * *

Den lille tänkarn med stora själen,
i lilla sta'n sig så liten kände.
Ty där, hvarthän han sitt öga vände,
af alla stungen han blef i hälen.

Han ock växt fast där. Han sågs förblöda
i dådlös ensamhet — o, den långa ...
Han visste ej, för hans sak hur många
med glädje gäfvo sitt hjärtblod röda!

Ett minne.

Jag mins, huru många stund så sen
jag såg ett darrande, stilla sken
i gränden vid hemmet mitt:
det kom från ett fönster tre trappor opp,
och ditåt min tanke så ofta lopp
från irrfärder fjärran vidt.

Där bodde, jag underrättad blef,
en man, som böcker, tidningar skref —
min mor visste ej hvarom:
blott det, att hans namn blef nämndt med förakt
i de rikes salar, bland glans och prakt,
när där uppå tal han kom.

Så hände, att ifrån fönstret hans
på en veckas tid ej ljusets glans
jag såg en endaste natt.
Jag frågte: "Hvarför, min mor?" — Hennes svar:
"Han någonting skrifvit om kyrkan har
och blifvit i fångsel satt."

En tid förgick. Han föll ur min håg,
 tils ljuset åter en natt jag såg,
 men nu blef jag rädd däråt.
 I egna sängen ej trygg jag var,
 jag tyst steg upp, till min mor det bar —
 jag somnade in i gråt.

Så en dag det fätal slitna blad,
 som fans i min bilderbok, helt glad
 vid trappan jag satt och såg på.
 Då kommer vänligt emot mig en man.
 "Följ med mig, du lille", så säger han,
 "en bättre af mig skall du få."

Och icke därtill jag svarte nej,
 men huru hemsk till mods blef jag ej,
 då snart jag såg: det var han! —
 Men ack huru hastigt jag, lille tok,
 var vunnen med endast en bilderbok.
 Min rädsla med ens försvann.

Det dröjde ej förr'n jag kom igen,
 och snart, näst min mor, min bästa vän
 på jord den fruktade var.
 Hur, när han talte till mig om Gud,
 om alt det goda, om pliktens bud,
 hans blick lyste varm och klar!

Ack, icke jag då hans värf förstod,
 jag visste blott han var ädel, god,
 fast världen ej sade så ...
 O, när jag stod vid hans svartklädda bår,
 hur föll ej min ymniga, varma tår
 af gränslös sorg däruppå!

Af årens tyngd ej hans öga slöts,
 förr'n livvets vinter hans lifskraft bröts
 i tidiga höstens frost.
 Han fick sin mission icke föra ut,
 han fick icke strida sin strid till slut,
 han stupade på sin post.

Och när på hans döda, kära mull
 de höge herrar med munnen full
 af hån i sitt stolta mod
 förklarade att ej funnits en man,
 som varit ett sådant odjur som han,
 då sjöd det uti mitt blod.

Då sprang jag bort till hans graf och svor,
 att jag en gång, när jag blefve stor,
 hans värf skulle taga an.
 Om jag blefve skymfad, hånad också,
 jag skulle vara så lycklig ändå,
 att lefva och dö som han.

* *
 *

Se'n dess hafva många år förgått —
nu har jag hans ädla strid förstått,
den strid, som han stred så varm.
Men aldrig än har jag ångrat den ed,
som tände upp frihetens offerved
i piltens slumrande barm.

En arbetskarl.

I eleganta hemmet brasan tändts,
ty frun, trots mattor, sjalar, riktigt frös.
Hon läser tidningen, som eftersändts,
och herrn sig hvilar på en mjuk kåsös.

“Så rysligt“, hörs hon ropa om en stund,
“en mänska drunknat!“ Snart hon läst det har
för herrn, som just höll på att ta en blund. —
“A, det ju bara var en arbetskar!“

* * *

*

I kojan sitter änkan uti nöd
med sina små, hvars alt den döde var.
Ty han åt dem gaf både kärlek, bröd,
fastän han “bara var en arbetskar“.

Kvinnan på tal.

De voro uppe i den rätta tonen —
de hade druckit fyra toddar hvar --
då talet föll uppå federationen,
som blifvit så modärn i våra dar.

Skomakar Sulgren trodde ej en kvinna
var mäktig till att fatta sådant där,
och af det skälet kunde han ej finna,
hvarför hon skulle göra sig besvär.

Herr Hyfvel, snickarn, talte för den satsen,
att hon helt enkelt borde nekas rätt
till verksamhet för slikt, på talarplatsen,
i petitioner och på alla sätt.

Därpå var skräddar Vaxlund med: de unga
ej borde störas, och de äldre, de
mot männen kunde börja "stridssång sjunga",
med mindre vördnad upp till honom se.

Skollärrar Pluggstedt fann det ägnadt sänka
 moraln hos henne att studera det,
 hvarpå en karl med möda kunde tänka...
 En rynkning uppå näsan se han lät.

Friskt ordet gick, men toddarne ej glömdes —
 för dem, hvad som musiken på en bal —
 och när den sjätte toddyn af dem tömdes
 steg Pluggstedt upp och höll ett ståtligt tal.

Han talade om oskärd oskulds sköna
 och starka makt, om makans ljufva kall
 i hemmets värld. Hur många prof vi röna,
 att där hon sjunkna lyftat ur förfall!

Där ensamt bör hon värka, tyst och stilla,
 och hon skall ärad, hon skall älskad bli —
 där, i det stora, som uti det lilla,
 skall skönjas hennes väsens poesi.

Man ropte "bravo!" högt, man tömde skålen
 och reste sig från toddybordet se'n
 för att — sig samla kring den fyllda bålen
 och dricka punsch till framåt morgonen.

Jesus Kristus.

En gång i veckan, men ej mer än det,
om du till kyrkan ställer dina fjät,
du kan, då klockslag passas af dig, se
hans vrångbild, målåd, snidad, mot dig le. —

Man honom själf, den blide, gode lagt
i dogmens stengraf, hölj'd i frasers prakt.

Och grafven vaktas väl utaf en kår,
som skyddad af polis och böter står,

att han ej komma kan förlossad, fri
till oss, en människones son, som vi,

och, såsom fordom, vandra få omkring
att sprida ljus och frid på jordens ring,

att lära oss att älska sanningen
och lefva, såsom han, och dö för den.

Ett segerminne.

På kala backen här han stått,
när kulan hade honom nått,
"genraln, som än i döden vann
en seger såsom ingen ann'".

Därför man nu på backens topp
ett segerminne reste opp,
en kolossal polerad sten,
hvars gyllne skrift som solen sken.

Historieskrifvar Blymchenthag
på backen höll ett föredrag,
hvare han gjorde sig till tolk
för hela fosterlandets folk,

betonande med sällspord kraft
de följer denna seger haft,
hvad Sverige varit denna dag,
om man förlorat detta slag.

“Stå stark, du ljusets riddarvakt”
 en manskör sjöng. Så denna akt
 var slut. Hvert hjärta blifvit rördt
 af alt det vackra, som man hört —

ja, tårar sågs i mången blick,
 då man från fästligheten gick
 och tänkte på generaln, som vann
 “en seger såsom ingen ann’”.

* *

*

Men alla dessa, hvilkas ben
 förmultnade kring minnets sten,
 som dragit ut från hem och härd,
 den frid, som var dem där beskärd,

att strida för en kunglig tvist,
 som dem helt litet rörde visst,
 som på generalns befallning blödt
 ändock och såsom hjältar dött,

de många, många tappra små,
 som skapade åt honom så
 den segerns lön, han nu setts få —
 dem tänkte ingen, ingen på.

Griftetal.

Den sista akten spelats ut,
i sorg ridån var rullad ner
att aldrig, aldrig höjas mer —
hon hade fyllt sitt värf till slut.

En skara, samlad ifrån torg,
palats och kojor, tyst här står
att på för tidig graf sin tår
få lägga ner — ett folk i sorg.

De trenne skoflarne af mull
på kistan redan fallit ned.
Nu står den hela, slutna ked
och väntar tyst och undransfull.

“Hon“, prästen då till orda tar,
“som konstnärinna hållits stor —
jag därom intet vet och tror,
men stor som synderska hon var.

Dock hoppas jag, att förr'n hon dog,
de lidanden, hon genomgått
på kvalens bädd, försona fått
det syndens yrke, som hon tog.“

Och slika svarta odjur, som
i fräckhet icke likhet ha,
på helig jord en plats få ta
och strafflöst därifrån vända om!

Sof, fridomhägnad! — Detta skri,
hvad gör det? Troget skall ändå
i tusen hjärtan eko få
din svansångs blida harmoni.

Den än skall ljuda, ren och skär,
då ulfvalåten tystnat har,
skall tälja, hvad ditt lifsvärk var,
hvad för ditt folk ditt minne är.

Den hvarje man skall mana ock
att ingen låta onäpst gå,
som icke kan din konst förstå,
men trampa vill på henne dock.

En välvillig.

“Nu“, mannen sade uti säker ton,
“bekräftelse jag på min tro har vunnit.
Här är just bref från kemiska station,
man arsenik uti vårt täcke funnit!“

Och gumman läser brefvet. “Ja gunås!
Vårt rara täcke! Hvad skall nu man göra?“ —
“Vi skola kasta det på sophögen förstås!“
Men på det örat vill ej gumman höra.

“Att allvar nu du talar, gubben kär,
det kan jag aldrig uti världen tänka —
då tusen gånger bättre det väl är,
att det åt någon fattig krake skänka.“

Konfirmation.

Så sorgligt klockorna klungo —
de gjorde för jämnan så,
när folk de kallade samman
till kyrkan, den gamla, grå.

Ty folket kallades samman
af malmens manande röst
att griftetal höra öfver
idéer ur tidens bröst.

Och dock var i dag ej kyrkan
så pinande allvarsam.
Hon prydd var med löf och blommor,
ty barnen skulle "gå fram".

Af prostens långa prädikan
ej barnen hörde ett ord —
hans obegripliga svammel
om helvete, himmel, jord.

På klädningen lång hvar flicka
blott såg, och tanken han for
till baler, fästman och dylikt,
som följer med att "bli stor".

Hvar gosse, i fracken uppsträckt,
så stolt, högtidlig såg ut —
de flesta glada att ändtligt
få komma i världen ut.

Nu vidtog prosten förhöret,
som värdigt vitnade om,
att barnen i sina hjärnor
fått rätt mycket "kristendom".

Så lästes upp formuläret —
det var en högtidlig stund —
och fulltonigt ljud i kyrkan
ett "ja!" ifrån hvarje mund.

* *

*

Där nere vid kyrkodörren
en ensam pilt syntes stå.
Han sagt i går kväll till prostén,
att han ej fram kunde gå.

Kamraternas "ja" han hörde,
men utur hvar hjärtats vrå
"Förbannelse öfver lögnen!"
han hörde högre ändå.

En industriens storman.

Till fabrikören kommit ett prospekt,
att det förslag, som länge varit väckt,
en industriutställning, som han vet,
med snaraste skall blifva verklighet.

Och uti hast hans arbetsstyrka får
en underrättelse, hvad förestår.
Och filars rasp och tunga hammarslag
i verksta'n rastlöst ljuda, natt och dag. —

Och snart där alster stodo af det järn,
som förr, att kunna tjusa, vara värn,
med blod måst fläckas — vitnande om flit
och sällspord skicklighet, hvarenda bit.

På industriutställningen det gick,
som hvar man spått: det högsta priset fick
vår fabrikö. Snart i hvart blad man sport,
hvad storvärk han för industrien gjort. —

En dag han trädde in i verksta'n het
och talte något om belåtenhet...
Så ljödo åter tunga hammarslag
som förr, i rastlös oro, natt och dag.

Konstnärslön.

Nu var hon färdig taflan. Ljudlig ljöd hans ed,
och tung steg sucken upp utur hans barm —
ett vitne om hans sorg och om hans harm —
i det han henne tog ifrån staffliet ned.

Det var en präktig bild med sol och ljus och vår
och lif och stämning uti hvarje drag —
hans bästa värk alt intill denna dag,
hans känslas söndagsbarn se'n många, många år.

Hon skulle hängas upp hos krämaren "en gros"
till prydnad för en stor och grann salong,
beundrad bli af honom hvarje gång,
då — gäster funnos där, som honom hörde på.

Med Nybloms termer omkring sig han skulle slå,
som kännare uppå alt sätt och vis,
helt apropå så nämna hennes pris,
hvaröfver de fullkomligt häpna skulle stå.

Han skulle ta till vitne både den och den,
 hur stolt han var att äga denna skatt.
 Hans gäster skulle tänka, dag och natt:
 "Den som en tafra hade af den mästarten!"

Men ingen skulle tänka på, att sol och vår
 och lif och stämning fans i hvarje drag,
 att hon var konstnärns bästa tils i dag,
 hans känslas söndagsbarn se'n många, många år.

Oskuld.

Om begreppen kvinlig oskuld, dygd
måste jag bekänna till min blygd,
att jag ganska litet kunnig varit
och därför med galna satser farit.

Jag som något psykiskt ock den har
tänkt mig, men att då jag vilsen var,
jag förstod, när i en kaffeliga
nyligen till ämne togs en piga.

Hon till fästman haft en hästgardist,
med hvad resultat ni anar visst. —
Därföre hon var en oskuld fläckad,
kvinlig dygd af henne blifvit gäckad.

Detta var ändock ett förspel blott.
Så hon hade ökat på sitt brott
med att både sig och barnet dränka —
"i förtviflan", hette det, kan tänka.

Säga hvad man ännu säga vill,
ibland folket står det illa till
här vid lag — ej detta ens de dölja,
som de bättre annars jämt förfölja.

Så fru Pettersson. Stolt som en kung,
nickade hon till sin dotter ung,
och hon hviskande en syster sade,
att i henne man en oskuld hade.

Fröken, hvilken detta loford fick,
var en mö med snabb och eldig blick,
röda kinder, pärlehvita tänder,
fyllig barm och fina, vackra händer.

Också hon en fästman hade. Han
var en gammal, rik, men hjälpsam man,
som sin rikdom miste genom borgen.
Hon slog upp — han sköt sig uti sorgen.

Mycket hårdt hon denna vändning tog —
hon på åtta dagar inte log!...
Snart hon var dock med en ann' förlofvad,
en med guld och dumhet rikt begåfvad.

*

*

*

Särdeles belåten med min kväll
 gick jag hemåt. Denna paralell
 ju mig lärde hur jag vilse farit,
 då om oskuld, dygd det fråga varit.

En gammal folks.

En söt flicka i hennes ungdom
 vid boden i ett uppvärdigt hus
 och så hon tog sig till — en flicka
 som till sin ungdoms ungdom —

Hon som sig trodde kärleken
 som kärleken var tillgivet
 som kärleken var tillgivet
 som kärleken var tillgivet

Hon — som för kärleken — kärleken
 som kärleken var tillgivet
 som kärleken var tillgivet
 som kärleken var tillgivet

Hon — som för kärleken — kärleken
 som kärleken var tillgivet
 som kärleken var tillgivet
 som kärleken var tillgivet

Särdeles behållen med min kväll
 gick jag hemåt. Denna paragraf
 in mig lände hur jag vilse varit
 då om eskola, dygd det fräga varit

En gammal flicka.

På sitt besök i hemmet kandidaten
 vid bordet litet upprymd vardt en kväll,
 och så han tog sig före — uppå maten —
 att fria till sin mammas husmamsell.

Han, som sig trodde redan så blaserad —
 kan tänka han var tjugotre års kar' —
 han satt och talte kärlek inspirerad,
 o, en förtjusande idyll det var!

Hon — tre år äldre — darrade af lycka,
 när han kring henne slog sin arm så ömt,
 när sina läppar hon mot hans fick trycka,
 en dröm så ljuf hon knappast hade drömt!

Ett fasligt väsen till hans mamma stälde,
 men han bedyrade, han var så kär,
 och resultatet blef, hur modern gnälde,
 att sonen blef förlofvad med "den där".

Han for till "Upsis", och så gingo åren.
 En gång hvar sommar han till hemmet drog.
 Hon log altjämt, men osedd rann dock tåren —
 han aldrig nånsin ju sin doktor tog!

Det gick väl an. Att lida och att tiga
 hon varit van, men ryktet henne bar
 en dag, att hennes fästman med en piga —
 ja, det den vanliga historien var.

Att slika saker alla dagar hände,
 hon visste icke, stackars liten, då,
 och därför ringen hon tillbaka sände,
 att sin på nästa postdag återfå.

* *
 *

Hon femtiårig nu en fristad funnit
 uti en småbarnsskolas sorl och larm ...
 Ibland, vid tanken på den tid som runnit,
 en suck sig smyger ur förtorkad barm.

En nykterhetsvän.

Patronen sig en smula lurig känner:
Han fästade i går med några vänner,
tills — mannens karaktär uti all ära —
man honom nödgades i droskan bära.

Vid frukostbordet nu sig rekreera
han vill med lilla supen, mat med mera.
Förargad att han först ej gick i badet,
han börjar sömnigt läsa morgonbladet.

Helt plösligt syns han upp sin näsa sätta.
Han ser uppå rubriken "Inför rätta":
en af hans karlar full på gatan tagits
och så för "brottet" inför domstol dragits.

Patronen, som har hyllat jämt den satsen,
att sådant sudd fördömligt är, från platsen
strax karlen skiljer, ses en konjak driicka
och nöjd med hvad han gjort omkring sig blicka.

Sommarskörd.

Jag tål ej detta prat om högre makter.
som skulle stå omkring liksom vakter
och i vår handling och uti vårt sinn',
då glädje, sorg oss träffar, gripa in.

För mig det endast lagar fins, som värka
oemotståndligt, om vi ock ej märka
utaf dem mera än en svag kontur
uti en evigt växlande natur.

Därför jag ej är med bland dem, som trösta,
när döden sina skördar in ses hösta
på lifvets sommarfält — i hvilkas blick
man läsa kan det gamla: "Bäst som gick".

Men jag vill vara med bland dem, som storma,
hvars smärta sig till hädiskheter forma
mot dessa lagar, inom hvilkas sfär
vi stå och "fria viljan" humbug är. —

Ty hårdt, försann, är skrifven dess majuskel —
 därför att uti vår kropp en muskel
 ej värka regelbundet vill, vi måste dö
 från allt, som är oss kärt på lifvets ö.

Dö uti lifvets sommar! — Dö när lifvet bjuder
 oss allt, som drömts när hoppets stämma ljuder
 att strid får börjas, gladt emot en värld
 af orätt full, af dumhet, våld och flärd —

och veta, huru tungt de ha att bära
 ett sådant slag, de som oss hålla kära,
 som skola stå i gränslös smärta kvar
 och se, att deras hopp förgäfves var.

Nya tankar.

Om misstro till sig själf, om ödmjukhet
de gamle tala ständigt till oss unge.
Vi skulle icke fästa oss därvid,
om icke så förföriskt grant det klunge.

Det är fullkomligt rätt, att skygt de stå
när oss de skola visa några grunder.
Ty därvid aldrig annat fram till togs
de hafva fört än sina egna funder.

Vi unge däremot, vi kunna stolt
predika också emot dessa stötter —
kanske, rätt taget, mera ödmjuka —
fastän vår lifstro står på andra fötter.

Ty ej i känslan af blott egen kraft
vårt hjärta högt af mod och stridslust bankar.
Uti vårt ord, vi känna, brusar stolt
det nya tidehvarfvets nya tankar.

"Folkbeväpning."

På rikssaln talte högstämdt, rördt en man
för folkbeväpningssaken och dess värde,
dess storhet, att den, fastän fri, dock vann
så många, hvilka tro till hemland närde.

För gamla Sverge vore det ej svårt,
när frie män omgjordade dess länder...
Af gubbarne, som höllo jämt så hårdt
om pungen, anslag gafs med fulla händer.

* * *

Nå, krämarsjälur vans det för idén —
med nöje togo de de höga prisen,
de sträckte söndagsstolt i defilén
och kommo första året från ex'cisen.

Pojkar.

Om du ser en skara pojkar
sorglöst på din gräsplan tumla —
skräm ej bort dem med att vresigt
fram ditt misshag mot dem mumla.

Gräset växer snart nog åter
upp, men sorglös lektids dagar
komma aldrig, aldrig åter
för den skara, som där jagar.

Snart de skola ut i lifvet,
mellan med- och motgång tryckas,
somliga för att gå under,
andra åter för att lyckas.

Öden goda, öden onda —
hvad mot dem ännu må gapa,
höra de dock till det slägte,
som går framtiden att skapa,

som skall söka och skall finna,
 hvad vi icke hafva funnit,
 som skall börja, där vi slutat,
 göra, hvad vi icke hunnit.

Tänk så där och på din gräsplan
 pojkarne låt sorglöst tumla —
 skräms ej bort dem med att vresigt
 fram ditt misshag mot dem mumla.

De gamle och de unge.

På stadens stora rådhus
församlad gräddan var till bal:
det kungens höga namnsdag var —
dit oförtänt för mig det bar.

Där länets höfding vid en bål
dem bad en underdånig skål
att dricka för hans majestät,
som nu sin namnsdag fira lät.

Så ett hurra i salen ljud —
förstås ett kungligt — och med glöd
man gallskek väl känd kungasång:
"Ur svenska hjärtans djup en gång."

Mitt öga fästes särskildt vid
en gammal skald, af gången tid,
hvars minnesgoda barn han var,
en grånad utpost lämnad kvar.

När så den gamle där jag såg,
så full af tankar vardt min håg:
på dem jag tänkte, som i dag
slå nya, friska sångarslag.

För konung hurra icke de,
men republik — ej bifall ge
"Ur svenska hjärtans djup en gång",
men när det sjunges folkets sång.

O, må de allvar med sig ha,
som uti fredens slagsvärd ta
och peka ut på tidens våg,
hvert det skall styras, folkets tåg!

Af fågelkvitter, svärmeri
och fraser utan kärna i
så hjärtans nog de gamle gett,
det hafva vi till fullo sett.

Det något annat kräfves nu,
det har förvisso insett du,
som hör, hvar du i lifvet står,
den suck ur folkets hjärta går.

Men stå ej uppå piedestal,
när du för folket håller tal —
nej, ställ dig själf uti dess led
och när det kämpar, kämpa med.

Det mana att med enighet,
med kraft och med tålmodighet
i kärlek slå ett purpurband
af frihet kring vår framtids land.

Fattigdom.

Far genom världen med tordönsröst
ett ord och däraf ej till ditt bröst

en dallring när; om en stor reform
kan falla och ej behof att storm

få ställa till dig betager; om
du icke längtar den famnta, som

för tanken lider; om du står lugn,
när sanning brännes i lögnens ugn —

då är du fattig, ses än du stå
smidd uti guld ifrån topp till tå,

då är du hemlös, om största slott
du också har till din boning fått.

Ty ingen finnes så fattig, arm
som den af kärlek ej kan bli varm.

Folkhögskolan.

Ett hemlöst barn långt fjärran frå
hon kom en vårdag ljus
och klappade helt sakta på
i gamle Grundtvigs hus.

Hon stod där så försagd och tyst,
men gubben uti famn
snart henne tagit, henne kysst
och gifvit henne namn.

Och med hvarenda dag, som gick
i tidens lugna tåg,
alt högre lyste gubbens blick,
när han på barnet såg.

Hvad förr han hoppats — halft förglömdt —
nu tog gestalt till slut:
alt stort, som han om norden drömt
hon skulle föra ut!

* * *

Och nu du skall, om du vill gå
i Danas bygder kring
och Nores, Sveas, spörja få
om underliga ting.

Ej rädd, som förr, men lika blid,
hon kommit mången kväll
och hälsat med ett gladt "Guds frid!"
i bondemannens tjäll.

Hon ur sitt hjärta talat där
och vist på sjö och strand,
om alt som var, som blir, som är
i älskadt fosterland.

Och man där inne lyssnat har
af undran full och rörd,
båd' syster, broder, mor och far
till sägen aldrig hörd.

Se därför folket sjunger ut
med jubel i sin röst,
att hennes tro fann väg till slut
till deras tomma bröst.

*

*

*

Och du, som detta lärt och lär,
som ej på lön har tänkt,
hur högt, hur högt du är oss kär
för alt, hvad du oss skänkt!

Och skulle mörker, öfvermod
dig möta än en dag,
som förr, när man i härnad drog,
vi skola slå ett slag

för dig, ty nu vi veta klart,
att kunskaps, kärleks makt
är för vår framtid uppenbart
den alra bästa makt.

Ja, hell åt dig och hell åt den,
som räckte dig sin famn,
då ingen ann' dig kände än,
och gaf dig huld och namn!

Konsert.

I salen fans en sittplats tom ej kvar,
och därpå mycket ej att undra var:
en sångerska, hvars rykte vidt man sport,
den äran nu den lilla staden gjort.

Uti ett hörn en hygglig pappa satt
och fann sig dum för det han tyckte, att
han njöt långt mera af den enkla sång,
hans dotter hemma stämde upp nån' gång.

Han ej förstod: man går ej på konsert
för att få njuta, att det "konsten" är,
som härskar där, hvars fordringar man skall
ha prof uppå och icke känslors svall.

"Det är", han sade till sig själf, "nu så,
att jag det fina ej förstår mig på.
Men stackar den här sådant röja skall!" —
Han deltog lifligt i applådens skall.

Tro.

Herr biskopen, som sig åt kallet ägnar
 för att det gifver god och riklig lön
 och kanske äfven för att han sig fågnar
 åt liten stjärna — dock ej himmelsk — skön,

predikar, ämbetsprydd, i granna kyrkan,
 värtalig, att hans make knapt är hörd,
 och gräddan, som gått dit att gifva dyrkan
 åt — sina kläder, sitter oberörd.

* *
 *

Skomakaregesäll'n, som öfvergifvit
 sitt yrke och en oviss framtid fått
 för att ett lifsbehof det honom blifvit
 att rädda dem, som han tror vilse gått,

i låga saln förkunnar trötta trälar
 inunder arbetsoket om den ro,
 den frid, de kunna få till sina själar
 och vinner massor med sin enkla tro.

Mord.

Ensam gick hon, öfvergifven,
 ensam med sin sorg och nöd,
 ur den hårda tjänst fördrifven,
 där hon fick ett magert bröd.

— — — — —
 Nu, för dråp å hvad hon gifvit
 lifvet, hon för domstoln står.
 "Rättvisan" försonad blifvit:
 straffarbete — fyra år.

* * *

Löjtnanten, af folket firad,
 framför truppen sin sig stält,
 som med blad och blommor virad
 tågade till "ärans fält".

— — — — —
 O, så mången krossad hjärna
 sågs vid första segern re'n!...
 Löjtnanten sig fick en stjärna
 och blef utnämnd till kapten.

Fjärran — och dock nära.

Fast intet brutit än hans unga mod,
åt allting led han satt vid egna härden.
Och, hur det var, till sist han det förstod:
förutan Gud blir alt så tomt i världen.

Han började att söka, fjärran, när,
att lisa för sitt sjuka hjärta vinna.
I söderns paradys — Gud fans ej där,
ej han i nordens kunde honom finna.

Då tog han utur bokförrådet fram
hvarenda lunta om de högre tingen
och läste flitigt, läste allvarsam —
förgäfves! Världens Gud han fann i ingen.

Hur lätt att svårt alt finna man dock har!
När till förtviflan gränsade hans smärta,
att all hans sträfvan blott förgäfves var,
då fann han Gud uti sitt eget hjärta.

Fäst.**400:de årsdagen af Luthers födelse.**

Hon glänste, den gråa kyrkan,
i strålande högtidsskrud,
där man församlats till dyrkan
och bön uppå kungabud.

Den gamla orgeln förkunnat,
hur Gud är en väldig borg,
hur fadersvård han har unnat
åt oss i all nöd och sorg.

Som honom anstår och ägnar,
nu prästen till orda tar,
förklarar på ämbet's vägnar,
att Luther en halfgud var:

Han bygt en bygnad, som tiden
att rubba ej skall förmå,
som städs', likt sanningen, friden,
skall oförändrad bestå.

Nu säger prästen sitt amen ...
Hvad! ... Luthersbilden jag ser
i grönt omvirade ramen
ta skepnad och stiga ner.

Den starka stämman, som kungar
och påfvar darrade för,
i åldriga kyrkan ljungar,
som himmelens åska gör.

Ett ringa fjät blott, han säger,
jag gjorde i tidens sand —
ett verktyg åt den, som väger
allting i sin starka hand.

Jag bygde ej någon kyrka
"för tid och för evighet" —
blott ett sätt att herren dyrka,
i anda och sanning, jag vet.

Jag lade till frihet grunden,
ty religionens natur
är frihet — hon dör om bunden
hon sättes i lås och mur.

Låt upp, och låt solen strömma
dit in, göra ljus och vår,
där spindlarne ostörtdt drömma
i dunkla smygar och vrår!

* *
*

Jag vaknade ur visionen,
det uppå fästen var slut,
förklungen var sista tonen —
jag följde med skaran ut.

Hur kvafft och hur stygt där inne —
hur vidgades nu mitt bröst!...
Men ännu ljud i mitt minne
ett darrande ekos röst:

Låt upp, och låt solen strömma
dit in, göra ljus och vår,
där spindlarne ostörtdt drömma
i dunkla smygar och vrår!

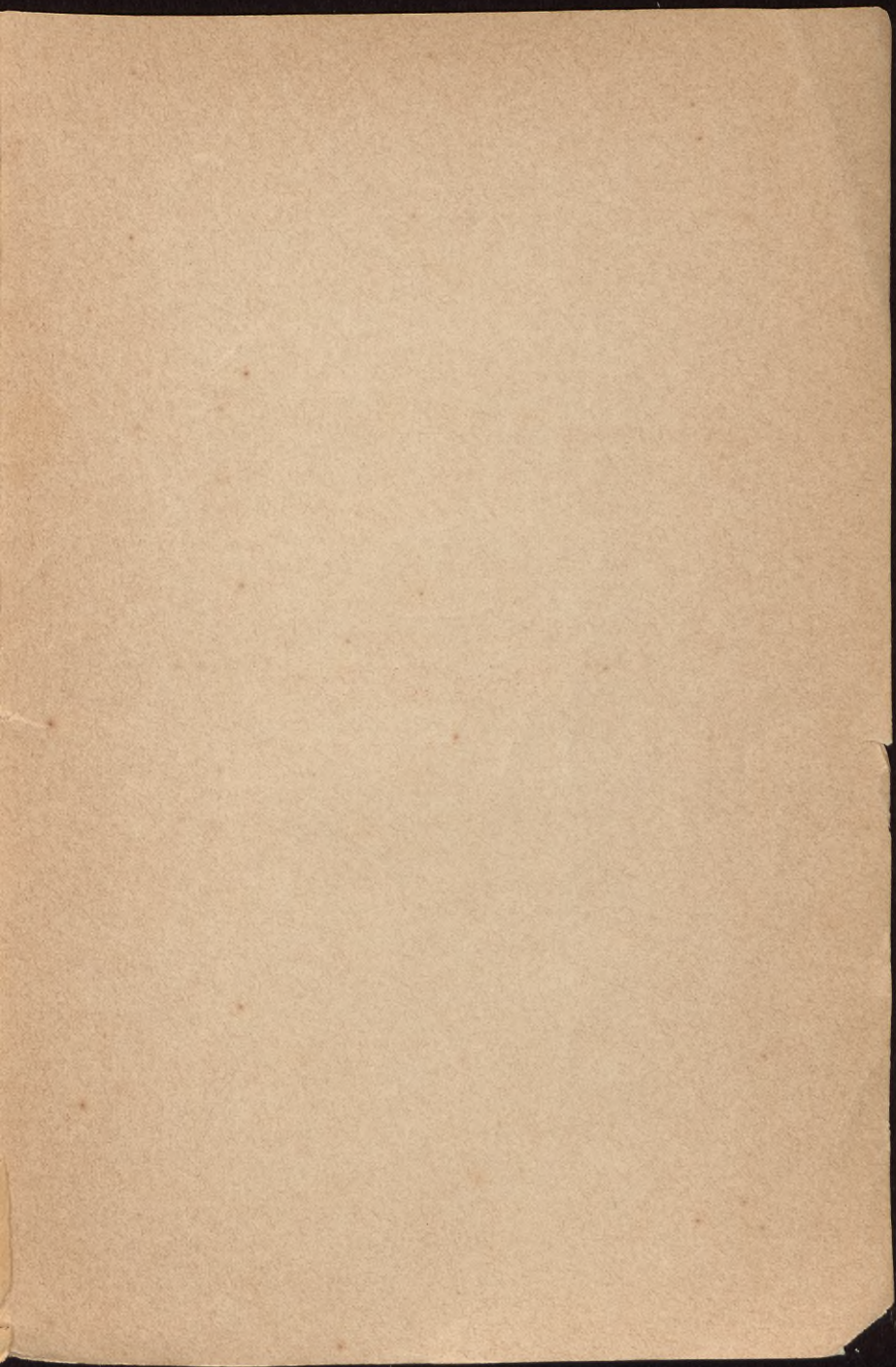
INNEHÅLL.

	Sid.
I hanegället.....	5.
Vinst och förlust.....	8.
»Äkta» och »oäkta».....	10.
Epilog.....	12.
Falska skyltar.....	13.
Vintern.....	14.
Vårtankar.....	15.
Instängdhet.....	16.
Ett minne.....	17.
En arbetskarl.....	21.
Kvinnan på tal.....	22.
Jesus Kristus.....	24.
Ett segerminne.....	25.
Griftetal.....	27.
En välvillig.....	29.
Konfirmation.....	30.
En industriens storman.....	33.
Konstnärslön.....	35.
Oskuld.....	37.
En gammal flicka.....	40.
En nykterhetsvän.....	42.
Sommarskörd.....	43.
Nya tankar.....	45.

»Folkbevapning».....	46.
Pojkar	47.
De gamle och de unge.....	49.
Fattigdom.....	52.
Folkhögskolan.....	53.
Konsert	56.
Tro.....	57.
Mord	58.
FjÄrran — och dock nära.....	59.
Fäst. 400:de årsdagen af Luthers födelse..	60.

ARBOGA,
ÖSTGREN & ANDERSONS BOKTRYCKERI,
1884.

- 50

Preis: 50 öre.
